

IZVEŠTAJ O AKTIVNOSTIMA I REZULTATIMA PROJEKTA „KA ADMINISTRACIJI BEZ SUVIŠNIH PAPIRA“

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ, ТУРИЗМА
И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Република Србија
МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ
И ИНФОРМИСАЊА

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ДРЖАВНЕ
УПРАВЕ И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Projekat „Ka administraciji bez suvišnih papira“ sprovode NALED, Centar za evropske politike i kompanija Pricewaterhouse Coopers, uz podršku Fonda za dobru upravu Vlade Velike Britanije.

Ključni korisnici projekta i učesnici u realizaciji su Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija, Ministarstvo kulture i informisanja, Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave u čijem su resoru propisi koji uređuju ovu oblast.

UVOD

Donošenje Zakona o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju u oktobru 2017. bio je prvi je korak u unapređenju regulative elektronskog poslovanja i elektronske komunikacije javne uprave, građana i privrede. Usvajanjem ovog zakona stvorena je osnova za uspostavljanje moderne e-uprave u Srbiji, koja će omogućiti brže, efikasnije i sigurnije usluge, smanjenje troškova i uštedu vremena.

U cilju uspešnog sprovođenja ovog zakona iste godine, uz podršku Fonda za dobru upravu Vlade Velike Britanije, pokrenut je projekat "Ka administraciji bez suvišnih papira" koji je pružio podršku u izradi 12 podzakonskih akata koji detaljnije uređuju elektronsko čuvanje dokumenata, šeme autentifikacije, kvalifikovani elektronski potpis u klauđu i druge usluge od poverenja. Osim ovoga, u okviru projekta sprovedene su analiza kapaciteta institucija javne uprave i Arhiva Srbije za čuvanje i arhiviranje e-dokumenata, izrada preporuka za njihovo unapređenje, obuke službenika javne uprave i edukativna kampanja o važnosti i prednostima e-uprave i e-poslovanja.

Projekat "Ka administraciji bez suvišnih papira" sprovedli su NALED, Pricewaterhouse Coopers i Centar za evropske politike u partnerstvu sa Ministarstvom trgovine, turizma i telekomunikacija, Ministarstvom kulture, Ministarstvom državne uprave i lokalne samouprave.

U nastavku sledi izveštaj o ključnim aktivnostima i rezultatima koji su ostvareni u okviru projekta.

I Unapređen pravni okvir za elektronsko poslovanje

Čuvanje dokumenata u papirnom obliku usporava proces odlučivanja što dovodi do toga da privreda i građani ne mogu da ostvare svoja prava blagovremeno i efikasno. Zbog toga je vlada Ujedinjenog Kraljevstva putem Fonda za dobru upravu podržala projekat „Ka administraciji bez suvišnih papira“ koji će pomoći državnim organima i privredi Srbije da se preusmere ka elektronskom poslovanju.

Projekat sprovode NALED, Centar za evropske politike i kompanija Pricewaterhouse Coopers. Ključni korisnici projekta i učesnici u realizaciji su Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija, Ministarstvo kulture i informisanja Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave u čijem su resoru propisi koji uređuju ovu oblast, ali će efekti biti vidljivi za sve institucije, građane i privredu jer je regulisanje e-arhiviranja preduslov za masovni razvoj e-servisa i unapređenje poslovnog ambijenta.

1. Podzakonska akta Zakona o elektronskom poslovanju koja su izrađena u okviru projekta:

U okviru projekta izrađeno je 12 podzakonskih akata koji detaljnije uređuje sistem pouzdane razmene i elektronskog čuvanja dokumenata. Jedan od važnih zadataka jeste i izmena Uredbe o kategorijama registraturskog materijala s rokovima čuvanja, koja je stara punih 25 godina i propisuje da se čak 1.117 od 1.202 (92,9%) vrste dokumenata u državnim organima čuva trajno, što bi trebalo značajno smanjiti.

Donošenje ovih podzakonskih akata omogućiće uspostavljanje novih usluga od poverenja i usluga identifikacije u skladu sa eIDAS Regulativom EU, kao što je kvalifikovani elektronski pečat (pored već postojećeg kvalifikovanog elektronskog potpisa), upravljanje sredstvom za potpisivanje odnosno pečatanje koje se fizički nalazi kod pružaoca usluge (potpisivanje u oblaku), kvalifikovano elektronsko čuvanje

dokumenata itd. Uspostavljanje usluga od poverenja i usluga elektronske identifikacije će dalje omogućiti ubrzani razvoj elektronskog poslovanja i elektronske uprave.

Doneta podzakonska akta:

1. Uredba o uslovima za pružanje kvalifikovanih usluga od poverenja član 18. stav 2, objavljena 11. maja u Sl. glasniku RS broj 37/2018;
2. Pravilnik o uslovima koje moraju da ispunjavaju kvalifikovani elektronski sertifikati, objavljen 4. maja u Sl. glasniku RS broj 34/2018;
3. Pravilnik o uslovima koje mora da ispunjava kvalifikovano sredstvo za kreiranje elektronskog potpisa odnosno pečata i uslovima koje mora da ispunjava imenovano telo, objavljen 4. maja u Sl. glasniku RS broj 34/2018;
4. Pravilnik o Registru pružalaca kvalifikovanih usluga od poverenja, objavljen 27. aprila u Sl. glasniku RS broj 31/2018;
5. Pravilnik o Registru kvalifikovanih sredstava za kreiranje elektronskih potpisa i elektronskih pečata, objavljen 27. aprila u Sl. glasniku RS broj 31/2018;
6. Uredba o bližem uređenju uslova koje moraju da ispune šeme elektronske identifikacije za određene nivoe pouzdanosti, objavljena 3. avgusta u Sl. glasniku RS broj 60/2018;
7. Pravilnik o registru pružalaca usluga elektronske identifikacije i šema elektronske identifikacije, objavljen 31. avgusta u Sl. glasniku RS broj 67/2018;

Podzakonska akta u postupku donošenja:

8. Pravilnik o bližim uređenju uslova, zadataka, poslova, standarda i procesa digitalizacije kulturnog nasleđa i savremenog stvaralaštva;
9. Uredba o uslovima za pripremu dokumenta za pouzdano elektronsko čuvanje i formatima dokumenta koji su pogodni za dugotrajno čuvanje;
10. Pravilnik o uslovima za postupke i tehnološka rešenja koji se koriste tokom pouzdanog elektronskog čuvanja dokumenata;
11. Pravilnik o utvrđivanju liste standarda koje mora da ispuni telo za ocenjivanje usaglašenosti, sadržini izveštaja o ocenjivanju usaglašenosti i postupku provere ispunjenosti uslova i ocenjivanja usaglašenosti kvalifikovanih usluga od poverenja;
12. Pravilnik o tehničkim uslovima za formu i način objavljivanja Javne liste kvalifikovanih usluga od poverenja;

2. Predlog izmene regulative u oblasti upravljanja registratorskim materijalom;

- Izrađen je Model Uredbe o kategorijama registratorskog materijala sa rokovima čuvanja koji nudi savremeniji pristup tretiranju registratorskog materijala i njegovih kategorija.
- Predložene su izmene relevantnih propisa (Zakon o kulturnim dobrima) i uzeto učešće u radu Radne grupe za izradu Nacrta zakona o arhivskoj građi i arhivskoj službi kako bi se smanjilo opterećenje privatnog sektora i iz režima prethodne zaštite Arhiva Srbije izostavila dokumentacija pravnih i fizičkih lica koja nemaju javna ovlašćenja. Na ovaj način se omogućava digitalizacija postojeće papirne dokumentacije i dalje čuvanje isključivo u elektronskom obliku, što će doneti uštedu i omogućiti adekvatnije upravljanje dokumentima.

3. Analize pravnog okvira sa preporukama za harmonizaciju

- Izvršena je analiza 39 sektorskih propisa koja će pomoći nadležnim ministarstvima i organima javne uprave da bolje sagledaju neophodne izmene propisa kako bi se

usaglasili sa Zakonom o e-poslovanju i podzakonskim aktima. Predložene su izmene ukupno 22 propisa od čega 12 zakona i 10 podzakonskih akata.

- Uporedna analiza evropske regulative u oblasti elektronskog poslovanja - *eIDAS implementation best practices of European Union members*.

4. Konsultativni proces

U okviru projekta sproveden je intenzivan konsultativni proces i održano 6 formalnih konsultativnih sastanaka, u kom su učestvovali članovi Saveza za e-upravu NALED-a iz reda privrede, lokalnih samouprava, relevantne institucije kao što je APR, CROSO, Poreska uprava, PIO, Ministarstvo pravde, Arhiv, kao i postojeća sertifikaciona tela za e-potpis. Pored toga, održana su i dva okrugla stola sa predstavnicima javnobeležničke komore i javnobeležničkih kancelarija.

II Promotivna kampanja

1. U okviru projekta sprovedena je promotivna kampanja koja je za cilj imala podizanje svesti i edukaciju o prednostima koje elektronsko poslovanje donosi građanima, privredi i državi. Kampanja je sprovedena tokom septembra na društvenim mrežama NALED-a i ostalih učesnika na projektu. Kampanja je zabeležila više od 631.000 prikaza i videlo ju je preko 218.000 osoba. Za potrebe projekta izrađeni su sledeći materijali:

- 1) Animirani video "Pitajte kada ćemo se osloboditi suvišnih papira";
- 2) Sajt www.pitajtekada.rs na kojem su građani predlagali i glasali za procedure sa najviše papirologije za koje žele da se prve digitalizuju, i bili u prilici da se edukuju o osnovnim pojmovima i prednostima elektronskog poslovanja;
- 3) Osam video testimonijala sa domaćim i stranim ekspertima iz oblasti e-uprave i e-poslovanja na teme e-dokumenta, e-potpisa, e-pečata, usluga od poverenja, pružaoca usluga od poverenja, e-uprave, e-poslovanja u Srbiji i Evropi;
- 4) Infografički prikaz prednosti e-dokumenta nad papirnim;
- 5) Rečnik pojmova elektronskog poslovanja.

2. U okviru promotivnih aktivnosti projekta održana su dva okrugla stola sa predstavnicima privrede i predstavnicima javne uprave (arhivi Arhivske mreže Srbije, lokalne samouprave, javni beležnici, ministarstva, vladine agencije i kancelarije). Prvi okrugli sto održan je 30. maja i bio je posvećen predstavljanju nacrta regulative u oblasti elektronskog čuvanja dokumenata a drugi 11. juna na temu primera dobrih praksi i budućnosti elektronskog poslovanja u Srbiji.
3. U okviru promocije novog regulatornog okvira elektronske uprave i elektronskog poslovanja, organizovana je završna konferencija Ka administraciji bez suvišnih papira 1. oktobra 2018. u Narodnom muzeju u Beogradu uz prisustvo najviših državnih i međunarodnih zvaničnika.

III Podrška insitucijama javne uprave u primeni nove regulative u oblasti elektronskog poslovanja

1. U okviru projekta izrađene su analize kapaciteta za primenu regulative u oblasti elektronskog poslovanja za institucije javne uprave i preporučeni standardi za postavljanje mape puta za svaki od organa kako bi došli do što efikasnijeg sistema za elektronsku razmenu i elektronsko čuvanje dokumenata:

- 1) Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija – Sektor Tržišne inspekcije;

- 2) Agencija za privredne registre;
 - 3) Grad Šabac;
 - 4) Međuopštinski arhiv Šabac.
2. Sprovedena je analiza kapaciteta Arhiva Srbije za uvođenje sistema dugotrajnog elektronskog čuvanja odnosno elektronskog arhiviranja.
 3. Izrađen je model upravljanja elektronskim dokumentima i digitalizacije rada u kancelarijama javnih beležnika.
 4. Sprovedene su obuke za državne službenike, inspektore, zaposlene u arhivima arhivske mreže Srbije i javne beležnike:
 - Organizovano je ukupno 10 obuka pod nazivom "Regulativa i praksa u oblasti elektronskog poslovanja i elektronske uprave" - u okviru kojih je sprovedena obuka trenera za Ambasadore promena u digitalizaciji rada javne uprave, obuke za najviše rukovodioce republičkih institucija i lokalnih samouprava i obuke za zaposlene u arhivima, državnim institucijama (ministarstvima, agencijama, vladinim kancelarijama), inspekcijama i javnobeležničkim kancelarijama.
 - Obučeno je 137 učesnika iz 20 lokalnih samouprava, 18 organa javne uprave i 17 kancelarija javnih beležnika.
 - Sprovedeni testovi znanja pokazali su visok nivo razumevanja novog okvira za elektronsko poslovanje nako održanih treninga.